

RAPPORT

Natuurtoets Warmtestation Groenoord

In het kader van de Wet Natuurbescherming en het
Natuurnetwerk Nederland

Klant: Eneco Solar, Bio & Hydro B.V.

Referentie: BH4262WATRP2008241436

Status: Definitief

Datum: 24-8-2020

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Chopinlaan 12
9722 KE GRONINGEN
Water
Trade register number: 56515154

+31 88 348 53 00 **T**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Natuurtoets Warmtestation Groenord

Ondertitel: Natuurtoets Warmtestation Groenord
Referentie: BH4262WATRP2008241436
Status: Definitief
Datum: 24-8-2020
Projectnaam: Warmtestation Groenord
Projectnummer: BH4262
Auteur(s): J. Schepers

Opgesteld door: J. Schepers

Gecontroleerd door: A. Kijk in de Vegte

Datum: 29-07-2020 / AKidV

Goedgekeurd door: P. Mol

Datum: 24-07-2020 / PM

Classificatie

Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden veelevoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever. Let op: dit document bevat persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V. en dient voor publicatie of anderszins openbaar maken te worden geanonimiseerd.

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doelstelling	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Juridisch kader	3
2.1	Natura 2000	3
2.2	Beschermde soorten	4
2.2.1	Verbodsbepalingen	4
2.2.2	Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden	5
2.2.3	Mitigerende maatregelen	5
2.2.4	Zorgplicht soortenbescherming	6
2.3	Natuurnetwerk Nederland	7
3	Projectgebied en voorgenomen ingreep	8
3.1	Beschrijving projectgebied	8
3.2	Voorgenomen ingreep	10
4	Methodiek	11
5	Toets soortenbescherming	12
5.1	Vaatplanten	12
5.1.1	Kartuizer anjer	12
5.2	Grondgebonden zoogdieren	12
5.2.1	Boommarter	12
5.3	Vleermuizen	12
5.4	Broedvogels	13
5.5	Reptielen en amfibieën	13
5.5.1	Alpenwatersalamander	13
5.6	Vissen	14
5.7	Ongewervelden	14
5.7.1	Gevlekte witsnuitlibel	14
5.7.2	Grote vos	14
5.8	Algemene zorgplicht	15
6	Toets gebiedsbescherming	16
6.1	Natura 2000	16
6.2	Natuurnetwerk Nederland	16

7	Conclusie en aanbevelingen	18
7.1	Soortbescherming	18
7.1.1	Broedvogels	18
7.1.2	Alpenwatersalamander	18
7.1.3	Overige soortengroepen	18
7.2	Gebiedsbescherming	19
7.2.1	Natura 2000-gebieden	19
7.2.2	Natuurnetwerk Nederland	19
8	Referenties	20

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2017 hebben Eneco, Stedin, Provincie Zuid-Holland, de woningcorporatie Woonplus en de gemeente Schiedam de intentieverklaring 'Nieuwe Energie voor Groenord' getekend, met als gezamenlijke ambitie om de wijk Groenord (Schiedam) uiterlijk in 2034 'aardgasloos' te maken.

Eneco heeft in Rotterdam een primaire warmteleiding genaamd Leiding over Noord (LoN). Deze leiding transporteert warmte van de Afvalverbranding Rijnmond (AVR) naar het warmtenetwerk van Rotterdam. De LoN biedt de mogelijkheid om het aanbod van andere rest- en duurzame warmtebronnen te ontsluiten en daarmee een duurzamer alternatief voor aardgas te bieden. De wijk Groenord die langs de LoN ligt komt in aanmerking om hierop te worden aangesloten voor de warmtelevering aan de wijk. Om de LoN warmte over te dragen aan het warmtenet dient een warmteoverdrachtstation te worden gerealiseerd. De LoN heeft echter door gepland onderhoud, calamiteiten aan de leiding, de AVR en/of het warmteoverdrachtstation geen 100% beschikbaarheid. Om gedurende de periode dat de LoN of het warmteoverdrachtstation niet beschikbaar is de warmtelevering aan de wijk Groenord te kunnen garanderen dient een hulpwarmtestation te worden gerealiseerd. Naast deze back-up functie heeft het hulpwarmtestation eveneens de functie om gedurende de koude maanden in de piekwarmtevraag van de wijk te voorzien. Het warmteoverdrachtstation wordt samen met het hulpwarmtestation gecombineerd in één gebouw op de parkeerplaats locatie aan de Princes Beatrixlaan te Schiedam. Het warmteoverdrachtstation en het hulpwarmtestation worden tezamen in de navolgende tekst aangeduid als Warmtestation Groenord. Dit project past niet binnen de planologische kaders van het geldende bestemmingsplan, zodat deze alleen met toepassing van een zogeheten buitenplanse afwijking kan worden gerealiseerd. Hiertoe dient een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) te worden aangevraagd waarvoor de uitgebreide procedure dient te worden doorlopen volgens afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Voor het aanvragen van een buitenplanse afwijking bestemmingsplan wordt voor het ruimtelijke spoor een Wabo-aanvraag gedaan, waar onderhavige natuurtoets onderdeel van is.

1.2 Doelstelling

Het doel van deze natuurtoets is om de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten in kaart te brengen, en daarnaast de potentiële effecten op deze soorten te bepalen. Op basis daarvan wordt vastgesteld of overtredingen van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) te verwachten zijn, en of dit voorkomen kan worden door het treffen van gerichte (mitigerende) maatregelen of dat een ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk is. Naast de soortenbescherming wordt ook getoetst aan de gebiedsbescherming uit de Wnb (Natura 2000) en de kaders geldend voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

De onderzoeksvragen van deze natuurtoets omvatten:

- Welke beschermde soorten kunnen voorkomen binnen het projectgebied?
- Welke negatieve effecten zijn te verwachten op deze soorten?
- Zijn er mitigerende maatregelen te treffen om effecten te voorkomen?
- Is er aanvullend onderzoek nodig?
- Leidt het beoogde voornemen tot negatieve effecten op Natura 2000-gebieden en/of NNN-gebieden?
- Is het noodzakelijk om een ontheffing/vergunning in het kader van de Wnb aan te vragen?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het juridisch kader weergegeven waarin de wet- en regelgeving van de Wnb en het beleid van het NNN wordt beschreven. Hoofdstuk 3 behandelt de voorgenomen ingreep en het projectgebied plus de directe omgeving wordt besproken. In hoofdstuk 4 staat de werkwijze van de toetsing beschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 en 6 de toetsing aan de soortbescherming en gebiedsbescherming beschreven. Hoofdstuk 7 bevat de effectbeschrijving en -beoordeling, met daarbij ook de conclusies en aanbevelingen verbonden aan de behandelde toetsingen.

2 Juridisch kader

Op 1 januari 2017 is de Wnb in werking getreden. De Wnb vervangt hiermee de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De Wnb bevat regels voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten en de belangrijkste natuurgebieden in Nederland. Daarnaast bevat deze wet onder meer bepalingen over de jacht en over houtopstanden. Naast de bescherming van natuur en biodiversiteit voorziet de Wnb in de decentralisatie van taken en bevoegdheden en de vereenvoudiging van regelgeving. De Europese regelgeving, met name de Vogel- en habitatrichtlijn, vormt het kader en het uitgangspunt van deze wet. Het instrumentarium van de Wnb sluit aan op het huidige omgevingsrecht en de toekomstige Omgevingswet. De uitwerking van de wet is vastgelegd in de regeling en het besluit natuurbescherming¹.

2.1 Natura 2000

Natuurwaarden zijn op diverse manieren beschermd, via het wettelijk spoor en via de ruimtelijke ordening. Internationale richtlijnen, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, hebben een vertaling gekregen naar Nederlandse wetten. Waarbij de Wnb, sinds 1 januari 2017, het wettelijk kader voor bescherming van zowel natuurgebieden (Natura 2000) als soorten en houtopstanden.

De Wnb beschrijft in hoofdstuk 2 de juridische basis voor de aanwijzing van Natura 2000-gebieden en stelt de kaders voor de beoordeling van activiteiten die (mogelijk) negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van deze Natura 2000-gebieden. Op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn moeten Natura 2000-gebieden² aangewezen worden om habitatten en soorten van Europees belang te beschermen. De provincie heeft de vrijheid om gebieden buiten het NNN aan te wijzen als bijzondere provinciale natuurgebieden. Hiervoor gelden vooralsnog niet de verbodsbepalingen uit de wet maar zal de provincie zelf kaders moeten stellen in beleidsregels of verordening.

De beoordeling van plannen, projecten en andere handelingen is geregeld onder Wnb art. 2.7:

1. Een bestuursorgaan stelt een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, uitsluitend vast indien is voldaan aan artikel 2.8, met uitzondering van het negende lid.
2. Het is verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitatten of de habitatten van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

Dit betekent dat er een passende beoordeling opgesteld dient te worden en dat het bestuursorgaan de vergunning alleen af mag geven als de zekerheid is verkregen dat de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000 gebied niet aangetast worden. Mochten er significante gevolgen zijn dan dient een ADC (alternatieve oplossingen, dwingende redenen van groot openbaar belang en compensatie) toetsing doorlopen te worden en kan vergunning alleen verleend worden als aan alle voorwaarden wordt voldaan (geen alternatieve oplossingen, dwingende reden van groot openbaar belang en compensatie). De voorwaarden staan vermeld in art 2.8 van de wet.

Conform de EU-richtlijn kan gewerkt worden met een Voortoets in de oriëntatiefase. Een Voortoets kan drie mogelijke uitkomsten hebben:

- Er is zeker geen negatief effect. Er is geen vergunning op grond van de Wnb nodig.

¹ [Http://wetten.overheid.nl/BWBR0038662/2017-01-01](http://wetten.overheid.nl/BWBR0038662/2017-01-01)

² Per 1-1-2017 is de status 'Beschermd natuurmonument' vervallen. Deze gebieden vallen nu onder de ruimtelijke bescherming van Natuurnetwerk Nederland

- Negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten, maar deze zijn zeker niet significant. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat het effect zeker niet significant is, maar wel meetbaar en merkbaar, dient daarvoor mogelijk een zogenoemde Verslechterings- en Verstoringstoets uitgevoerd te worden, aanvullend op de Voortoets.
- Significant negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat, is een Passende beoordeling vereist, aanvullend op de Voortoets.

Ook ontwikkelingen buiten Natura 2000-gebieden kunnen onder deze wet vergunning plichtig zijn; de wet kent namelijk de zogenoemde externe werking. Hierdoor moet ook worden bekeken of ontwikkelingen buiten een Natura 2000-gebied negatieve effecten kunnen hebben op de daarbinnen vastgestelde instandhoudingsdoelstellingen. De Wnb kent voor wat betreft externe werking géén grenzen en schrijft voor dat alle gebieden die mogelijk beïnvloed worden door een activiteit in de toetsing moeten worden meegenomen. Naast de wet vormen aanwijzingsbesluiten en de Natura 2000-beheerplannen het toetsingskader bij de vergunningverlening.

2.2 Beschermde soorten

De Wnb kent drie algemene beschermingsregimes voor soorten waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming nodig hebben. Het gaat om de volgende beschermingsregimes (er wordt hierbij verwezen naar de paragrafen van de Wnb):

- Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1);
Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).
- Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (paragraaf 3.2);
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, Bijlage I of II bij het Verdrag van Bern en Bijlage II bij het Verdrag van Bonn.
- Beschermingsregime andere soorten (paragraaf 3.3);
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A en B van de Wnb. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

2.2.1 Verbodsbepalingen

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De verbodsbepalingen in de paragrafen 3.1 en 3.2 (van de Wnb) zijn een-op-een overgenomen uit de genoemde richtlijnen (zie tabel 2-1) en verdragen, en zijn uitsluitend van toepassing op de in deze richtlijnen en verdragen genoemde soorten. De bepalingen in paragraaf 3.3 zien toe op de 'nationale' andere soorten die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Hiervoor geldt een kleiner aantal verbodsbepalingen. Bij de toetsing aan het soortbeschermingsdeel van de Wnb wordt bepaald of er beschermde dier- en plantensoorten kunnen voorkomen in het projectgebied en of de functionaliteit van het leefgebied van deze soorten aangetast wordt als gevolg van het project, waardoor de gunstige staat van instandhouding in gevaar komt.

Tabel 2-1. Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn §3.1	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn §3.2	Beschermingsregime andere soorten §3.3
Art. 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art. 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art. 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art. 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art. 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art. 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art. 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art. 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art. 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art. 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2.2.2 Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

Middels mitigerende maatregelen moet er in beginsel voor gezorgd worden dat de functionaliteit van het leefgebied niet wordt aangetast. Lukt dat niet en worden dus verbodsbepalingen overtreden, dan is een ontheffing nodig. Het beschermingsregime van de soort bepaalt de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing. Artikelen 3.3, 3.8 en 3.11 van de Wnb bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of dwingende reden van groot openbaar belang). Onder de Wnb geldt voor deze soorten een ontheffingsplicht, behalve als het bevoegd gezag door middel van een zogenoemde vrijstelling anders besluit³. Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de ontheffingsplicht vaststellen middels een verordening. In specifieke gevallen geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht als ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd worden volgens een goedgekeurde gedragscode. De provincies zijn het bevoegd gezag voor het al dan niet verlenen van vergunningen en ontheffingen in het kader van de Wnb. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het rijk in de vorm van de minister van EZ bevoegd gezag⁴. Het bevoegd gezag voor dit project is de provincie Zuid-Holland.

2.2.3 Mitigerende maatregelen

Indien de negatieve effecten op de functionaliteit van het leefgebied volledig kunnen worden opgeheven als gevolg van mitigerende maatregelen (waarmee overtreding van de verbodsbepalingen wordt voorkomen) is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Hierbij is het van belang dat de functionaliteit van

³ Met uitzondering van een aantal in art 1.3 van de Wnb genoemde projecten (van nationaal belang)

⁴ Besluit Wnb 11 oktober 2016

voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de aanwezige beschermde soort wordt behouden. De mitigerende maatregelen moeten als randvoorwaarde meegegeven worden aan de aannemer. Indien dit niet wenselijk of mogelijk is moet voor het overtreden van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd.

2.2.4 Zorgplicht soortenbescherming

Voor alle planten en dieren (dus ook voor soorten, die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt, conform Wnb art. 1.11, de algemene zorgplicht. Deze plicht houdt in dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen en dat bij de inrichting aandacht moet worden besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

Bij ruimtelijke ingrepen dient beoordeeld te worden welke negatieve gevolgen de ingrepen zullen hebben voor de eventueel aanwezig beschermde inheemse soorten. Hierbij is het van belang dat de volgende aspecten duidelijk worden:

- Welke beschermde dier- en plantensoorten komen in en rondom het gebied voor?
- Leidt het realiseren van de plannen of de uitvoering van de geplande werkzaamheden tot handelingen die strijdig zijn met de verbodsbepalingen van de Wnb betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- Kunnen de plannen of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden?
- Is om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten ontheffing (ex. art. 3.3, 3.8 of 3.11 van de Wnb) van de verbodsbepalingen van de Wnb vereist?

Opzettelijkheid

In de Wnb is voor veel verbodsbepalingen de term opzettelijk van toepassing. Niet-opzettelijke handelingen waarbij verbodsbepalingen overtreden worden zijn niet verboden. Daarbij is van belang dat het Europese Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: “Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant”.

Wezenlijke invloed

Met de term ‘wezenlijke invloed’ wordt bedoeld op een wezenlijk negatieve invloed op een soort of populatie. Om te bepalen of er sprake is van een wezenlijk (negatieve) invloed dienen de effecten van de activiteiten of werkzaamheden op de populatie te worden onderzocht. Of hiervan sprake is hangt af van de lokale, regionale, landelijke en Europese stand van de soort. Op welk van deze niveaus de effecten op een soort moeten worden onderzocht, hangt af van de soort (zie voorbeelden). Er is geen sprake van een wezenlijke invloed wanneer de populatie de mogelijke negatieve effecten van de activiteiten of werkzaamheden zélf op een zodanige wijze (bijvoorbeeld doordat er voldoende uitwijkmogelijkheden zijn naar een volwaardig leefgebied elders) teniet kan doen dat er geen invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soort. In alle gevallen geldt proportionaliteit. Effecten op een zeer zeldzame soort zullen op een lager niveau moeten worden gezien dan een zeer algemene soort. Bij soorten die zich niet over grote afstanden kunnen verplaatsen, zoals amfibieën, reptielen, planten en veel soorten insecten, is eerder sprake van een wezenlijk negatieve invloed dan bij soorten die zich over grotere afstanden kunnen verplaatsen. Verder is van belang of het effect van tijdelijke of permanente aard is. Van tijdelijke effecten kan een populatie van een soort zich over het algemeen gemakkelijker herstellen dan wanneer het om een aanhoudend negatief effect gaat.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

De provincie Zuid-Holland zorgt binnen haar gebied voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend ecologisch netwerk en vormt daarmee onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De provincie heeft daartoe gebieden aangewezen die tot dit netwerk behoren. Tevens wijst de provincie aan deze gebieden natuurdoelen met specifieke wezenlijke kenmerken en waarden toe. Gedeputeerde staten kunnen daarnaast gebieden gelegen buiten het NNN aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als “bijzondere provinciale natuurgebieden” en “bijzondere provinciale landschappen”. In geval van directe negatieve effecten op de aangewezen wezenlijke kenmerken en waarden van gebieden die onder het NNN vallen, geldt een compensatieplicht.

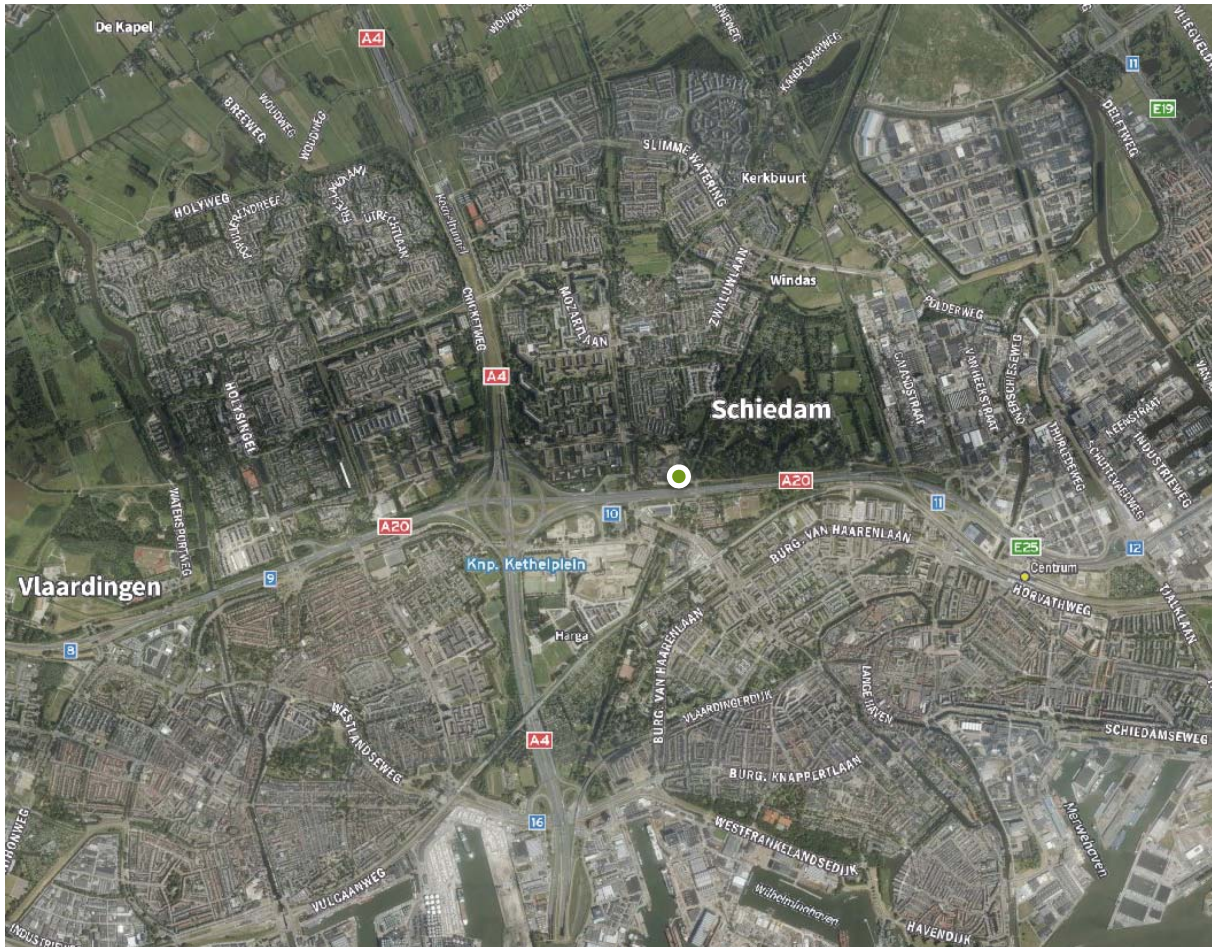
3 Projectgebied en voorgenomen ingreep

3.1 Beschrijving projectgebied

Uit een locatiestudie, uitgevoerd in samenwerking met gemeente Schiedam, volgt als voorkeurslocatie voor het Warmtestation Groenoord het bestaande parkeerterrein Thermes. Dit parkeerterrein is gesitueerd tussen de Groenordstraat en Schiedamseweg en ligt direct ten noorden van de LoN. De locatie is kadastraal bekend als gemeente Schiedam, sectie Q, nummer 9496. De beoogde locatie is als blauw vlak schematisch aangegeven in Figuur 3-1. Het projectgebied is centraal gelegen in Schiedam, tussen het Beatrixpark en de A20 (zie Figuur 3-2). Het projectgebied bestaat (zoals vermeld) uit een parkeerterrein, waar aan de randen wisselend kruidenrijke bermen zijn gesitueerd en jonge bomen zijn aangeplant. Het projectgebied grenst aan de oostzijde aan de Poldervaart met daarachter het Prinses Beatrixpark (zie Figuur 3-3 en Figuur 3-4).

Figuur 3-1: Schematische ligging van het WOS en de HWC (bron achtergrondkaart: Streetsmart by CycloMedia).

Figuur 3-2. Luchtfoto met de schematische ligging van het projectgebied aangeduid als groene stip (bron achtergrondkaart: Streetsmart by CycloMedia).

Figuur 3-3. Impressie projectgebied met links een foto in noordelijke richting en rechts een indicatie van de bermen en jonge bomen (foto's: RHDHV).

Figuur 3-4. Impressie projectgebied met links de westgrens van het projectgebied met de Sporthal Groenoord en rechts de Poldervaart op de oostgrens met achterliggend het Prinses Beatrixpark (foto's: RHDHV).

3.2 Voorgenomen ingreep

Het warmtestation wordt gerealiseerd op het bestaande parkeerterrein Thermen. Ten behoeve van de werkzaamheden worden bomen gekapt. Er is geen sprake van het dempen van watergangen en/of waterpartijen bij de werkzaamheden. Ten behoeve van de werkzaamheden wordt groot materieel ingezet zoals kranen, dumpers en tractoren. De doorlooptijd van het de werkzaamheden zal circa 1 jaar bedragen. De eindsituatie zal bestaan uit één bouwwerk, grofweg ter grootte van het projectgebied.

4 Methodiek

Om na te gaan wat het belang is van het projectgebied voor de wettelijk beschermde soorten en gebieden is het volgende stappenplan gevolgd (zie Tabel 4-1).

Tabel 4-1. Het stappenplan dat is doorlopen tijdens deze natuurtoets.

Stap	Toelichting
1) Inventarisatie van beschermde soorten en gebieden	Er zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten opgevraagd uit de Nationale Databank Flora en Fauna (hierna NDFF) voor het projectgebied en de nabije omgeving van de afgelopen 10 jaar ⁵ . De straal van de opgevraagde gegevens verschilt per soort(groep). Dit is onder andere afhankelijk van de mobiliteit van een soort(groep). Vervolgens is een veldbezoek uitgevoerd op 7 juli 2020, gericht op geschiktheid van de biotopen voor de in de regio voorkomende soorten. Dit veldbezoek is uitgevoerd door A. Van den Bosch MSc, ecooloog bij Royal HaskoningDHV.
2) Effectbeoordeling soorten	Beknopte analyse van het project in relatie tot de habitat/biotoopeisen van de beschermde soorten uit het gebied.
3) Effectbeoordeling gebiedsbescherming	Check ligging Natura 2000 en NNN t.o.v. het projectgebied en beschrijving van de effecten op Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland.
4) Conclusie	Beschrijven van de conclusies, vervolgstappen en voorstellen voor mitigerende maatregelen.

⁵ <https://ndff-ecogrid.nl/>, geraadpleegd juli 2020

5 Toets soortenbescherming

In dit hoofdstuk worden, op basis van verspreidingsgegevens, beschreven welke beschermde soorten (mogelijk) voorkomen in het projectgebied, wat het effect van de ingreep is op de (mogelijk) voorkomende soorten en wat de vervolgstappen zijn.

5.1 Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten waargenomen. De berm bestaat uit soorten zoals brandnetel, reuzenberenklauw en fluitenkruid. Deze planten duiden op voedselrijke omstandigheden. Planten die onder de Wnb beschermd zijn, komen voor op extensief beheerde en bemeste akkers en kalkrijke standplaatsen. Daarnaast komen ze voor op zeer schrale, zwak zure standplaatsen. Dergelijke omstandigheden zijn niet aanwezig in het projectgebied. In de omgeving van het projectgebied is wel één waarneming bekend van de kartuizer anjer, in het Wijkpark Holy op circa 2,5 kilometer van het projectgebied.

5.1.1 Kartuizer anjer

De kartuizer anjer staat op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond (<https://www.floron.nl>). Dergelijke omstandigheden zijn niet aanwezig in het projectgebied. Het projectgebied is grotendeels verhard en is gelegen in een gebied met redelijk voedselrijke en verstoorde omstandigheden. Daarnaast is de kartuizer anjer niet waargenomen tijdens het veldbezoek. De aanwezigheid van de kartuizer anjer is in het projectgebied uitgesloten.

Conclusie: Binnen het projectgebied zijn beschermde vaatplanten afwezig. Het overtreden van een verbodsbepaling uit de Wnb t.a.v. vaatplanten is uitgesloten.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Uit de NDFP blijkt dat in de omgeving van het projectgebied twee waarnemingen bekend zijn van de boommarter, op circa 3 kilometer van het projectgebied in de Broekpolder. Verder zijn in de directe omgeving van het projectgebied (onder andere) waarnemingen bekend van meer algemene grondgebonden zoogdieren zoals huisspitsmuis en rosse woelmuis. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijke ingrepen en geldt alleen de algemene zorgplicht (zie §5.8).

5.2.1 Boommarter

Er zijn twee waarneming bekend van boommarter in het recreatiegebied Broekpolder op circa 2,5 kilometer ten westen van het projectgebied (NDFP). Het leefgebied van de boommarter bestaat uit bos. In het projectgebied ontbreekt het aan bos, waardoor leefgebied van boommarter kan worden uitgesloten.

Conclusie: Binnen het projectgebied komt de boommarter niet voor. Het overtreden van een verbodsbepaling uit de Wnb t.a.v. de boommarter is uitgesloten.

5.3 Vleermuizen

In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van verschillende soorten vleermuizen, zoals gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, en ruige vleermuis (NDFP). Alle vleermuizen vallen in de categorie Habitatrictlijnsoorten.

Vleermuizen worden in vrijwel het gehele land waargenomen. Vleermuizen maken gedurende een jaar gebruik van meerdere type verblijfplaatsen (zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen).

Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten zoals de rosse vleermuis en gebouwbewonende soorten zoals de laatvlieger. Er zijn ook soorten die zowel gebouwen als bomen bewonen, zoals ruige dwergvleermuis. Vleermuizen foerageren over het algemeen boven windluwe plaatsen zoals tuinen en langs bosranden. Om van de verblijfplaats naar foerageergebied te komen (en andersom) wordt gebruikt gemaakt van zogenaamde vliegroutes die bestaan uit lijnvormige elementen zoals bomenrijen en watergangen. De te kappen bomen in het projectgebied zijn geïnventariseerd op geschikte kieren, gaten of loszittend schors waar boombewonende vleermuizen als ruige dwergvleermuizen gebruik van kunnen maken om achter weg te kruipen of in te verblijven. Er zijn geen, voor vleermuizen, geschikte bomen aangetroffen. Het projectgebied is wel geschikt als foerageergebied voor vleermuissoorten en blijft ook na de ingreep geschikt als foerageergebied. Potentiele vliegroute, zoals de Poldervaart blijft intact. Er is geen sprake van verlies van de functionaliteit van leefgebied van vleermuizen door het voorgenomen project. In het kader van de zorgplicht worden mitigerende maatregelen aanbevolen om verstoring van vleermuizen te minimaliseren tijdens de aanlegfase (zie §5.8).

Conclusie: Binnen het projectgebied zijn rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen afwezig. Daarnaast gaan bij de aanleg van het project en in de eindsituatie geen essentieel leefgebied (vliegroutes en foerageergebied) verloren. Het overtreden van een verbodsbepaling uit de Wnb ten aanzien van vleermuizen is uitgesloten.

5.4 Broedvogels

In en rond het plangebied zijn tijdens het veldbezoek algemene vogelsoorten waargenomen als ekster, houtduif en kuifeend. Grondnesten worden door de hoge mate van verstoring (van auto's) en de wilde begroeiing niet verwacht. De jonge bomen in het projectgebied zouden wel geschikt kunnen zijn voor algemene vogelsoorten om te nestelen, al zijn er in de bomen geen nesten aangetroffen tijdens het veldbezoek. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd tijdens het broeden en mogen tijdens de broedperiode niet worden verstoord of verwijderd. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart t/m 15 augustus (afhankelijk per soort en klimatologische omstandigheden). Indien een nest wordt aangetroffen, zowel op de grond als in struiken of bomen mogen deze door de beschermde status tijdens de broedperiode niet worden verstoord of verwijderd. Om dit te voorkomen wordt aangeraden om het verwijderen van de jonge bomen buiten het broedseizoen uit te voeren.

Conclusie: Door het nemen van mitigerende maatregelen kan het overtreden van een verbodsbepaling uit de Wnb t.a.v. broedvogels worden voorkomen.

5.5 Reptielen en amfibieën

Uit de NDFF blijkt dat in de omgeving van het projectgebied, in de soortengroepen van beschermde reptielen en amfibieën, enkel waarnemingen bekend zijn van alpenwatersalamander. De waarnemingen van alpenwatersalamander zijn gedaan in het Prinses Beatrixpark, grenzend aan het projectgebied. Verder kan niet worden uitgesloten dat in het projectgebied algemeen voorkomende soorten voorkomen zoals bruine kikker, gewone pad, en bastaardkikker. Voor deze algemene soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen bij ruimtelijk ontwikkelingen. De algemene zorgplicht is wel van toepassing voor deze soorten (voor maatregelen zie §5.8).

5.5.1 Alpenwatersalamander

De alpenwatersalamander heeft een brede voorkeur en komt voor van bossen tot hooggebergten tot nabij de boomgrens. Zowel loofbossen, naaldbossen als gemengde bossen zijn een geschikte habitat. Ook in vijvers en andere kunstmatige oppervlaktewateren tot vegetatielose poelen kan de soort worden aangetroffen (<https://www.ravon.nl>). De dieren overwinteren zowel alleen als gezamenlijk in koele, vorstvrije

en vochtige ruimten, waaronder rottende blad- of composthopen, omgevallen bomen, stenen en steenhopen. Echter valt gezien het ontbreken van geschikt habitat en het ontbreken van geschikte overwinteringsplaatsen in het projectgebied uit te sluiten dat de alpenwatersalamander ook de oversteek maakt naar het projectgebied. Essentieel hierbij is dat in het projectgebied tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden zorgvuldig wordt omgegaan met bouw- en afvalmaterialen om te voorkomen dat steenhopen of dergelijke ontstaan die kunnen worden gebruikt als overwinteringsplaats.

Conclusie: Binnen het projectgebied komt de alpenwatersalamander niet voor. Het overtreden van een verbodsbepaling uit de Wnb t.a.v. amfibieën is uitgesloten.

5.6 Vissen

In de omgeving van het projectgebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissen. Beschermde vissoorten in de Poldervaart gelegen nabij het projectgebied is niet te verwachten. De meeste beschermde vissoorten zijn namelijk soorten uit beken (elrits, beekdonderpad, beekprik), snelstromende rivieren (gestippelde alver), verlandende watergangen met een sliblaag en rijke onderwatervegetatie (grote modderkruiper), watergangen met koel en zuurstofrijk water (kwabaal) of vissoorten (houting, steur) die in rivieren of zijarmen hun paaiplaatsen hebben. Dergelijk biotoop ontbreekt in het projectgebied. Hierdoor is het voorkomen van (beschermde) vissoorten uitgesloten. Bovendien worden in het projectgebied geen werkzaamheden aan wateren verricht.

Conclusie: Binnen het projectgebied komen geen (beschermde) vissen voor. Het overtreden van een verbodsbepaling uit de Wnb t.a.v. vissen is uitgesloten.

5.7 Ongewervelden

Uit de NDFP blijkt dat er in de omgeving van het projectgebied waarnemingen bekend zijn van gevlekte witsnuitlibel en grote vos.

5.7.1 Gevlekte witsnuitlibel

De gevlekte witsnuitlibel is twee keer waar genomen op circa 2 kilometer van het projectgebied. De habitat van de gevlekte witsnuitlibel bestaat normaliter uit laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen (<https://www.vlinderstichting.nl>). In het projectgebied zijn dergelijke landschapselementen niet aanwezig. Er is geen leefgebied van de gevlekte witsnuitlibel aanwezig in of direct rondom het projectgebied.

Conclusie: Er bevindt zich geen geschikt leefgebied voor gevlekte witsnuitlibel in of rondom het projectgebied.

5.7.2 Grote vos

Er is één waarneming bekend van grote vos op circa 2 kilometer van het projectgebied. De grote vos komt voor in vochtige open bossen, langs bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen (<https://www.vlinderstichting.nl>). Dit habitat is in het projectgebied niet aanwezig. Het voorkomen van grote vos binnen het projectgebied is uitgesloten.

Conclusie: Binnen het projectgebied komt de grote vos niet voor. Het overtreden van een verbodsbepaling uit de Wnb t.a.v. grote vos is uitgesloten.

5.8 Algemene zorgplicht

Voor alle soorten geldt de algemene zorgplicht. Onderstaand wordt een aantal maatregelen beschreven om aan de algemene zorgplicht te voldoen:

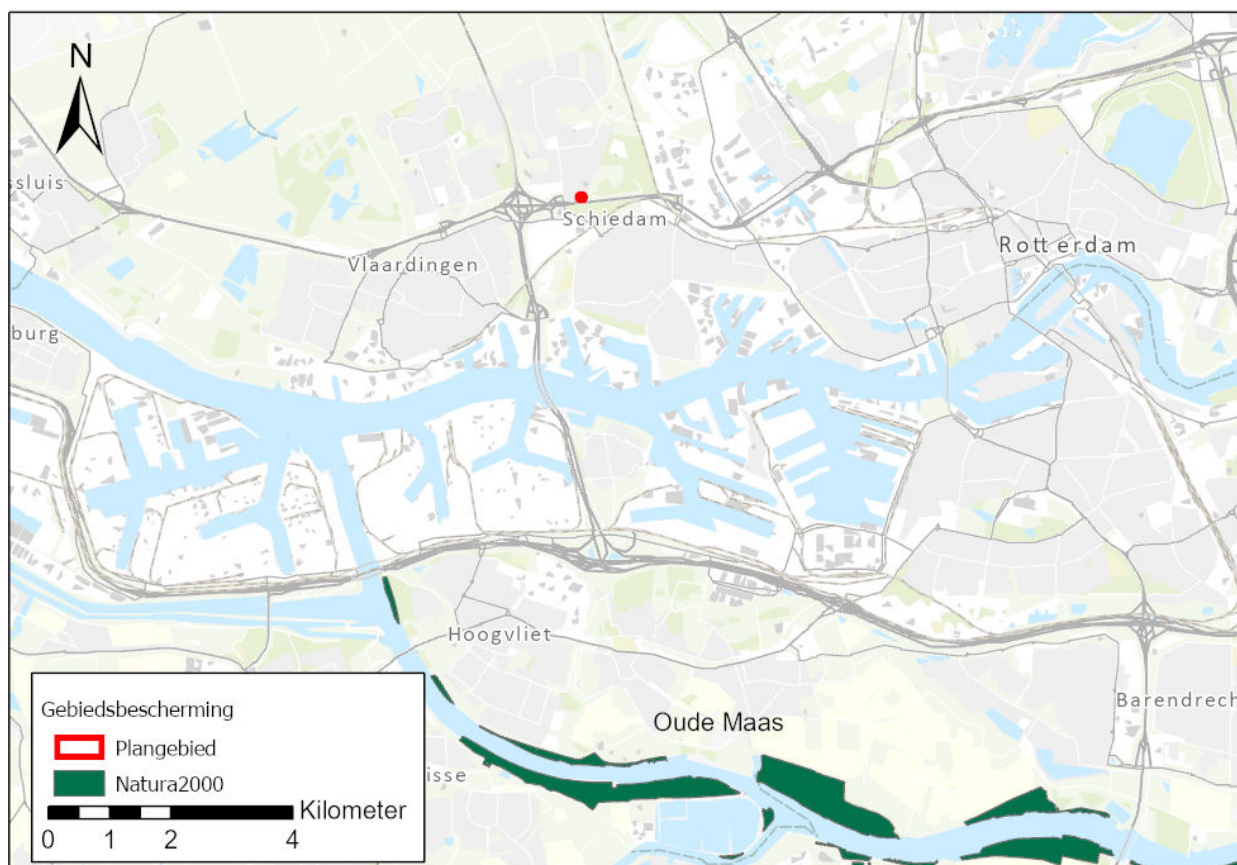
- De werkzaamheden worden bij voorkeur alleen overdag, tussen zonsopgang en zonsondergang uitgevoerd. Veel algemene en beschermde diersoorten (vleermuizen) zijn vooral actief gedurende de vroege ochtend, late avond en nacht;
- Na zonsondergang wordt het gebruik van kunstlicht zoveel mogelijk beperkt en uitstraling van licht naar de omgeving voorkomen;
- Er wordt één richting opgewerkt, zodat kleine (zoog)dieren van de werkzaamheden vandaan kunnen vluchten. Houd hierbij rekening met vluchtwegen (werk dus niet richting een doodlopende hoek) en zorg dat de dieren voldoende vrije ruimte hebben;
- De aannemer maakt enkel gebruik van de ruimte die noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Zo wordt onnodige verstoring van dieren en planten voorkomen;
- Wanneer de werkzaamheden gedurende langere tijd stilliggen, dient het terrein vóór herstart van de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een erkend ecoloog.

6 Toets gebiedsbescherming

6.1 Natura 2000

Het projectgebied ligt op circa 8 kilometer afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Oude Maas (zie Figuur 6-1). Door de grote afstand en de aard van de ingreep zijn vrijwel alle negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van de ingreep op voorhand uit te sluiten. Alleen stikstofuitstoot kan mogelijk een effect hebben op het Natura 2000-gebied.

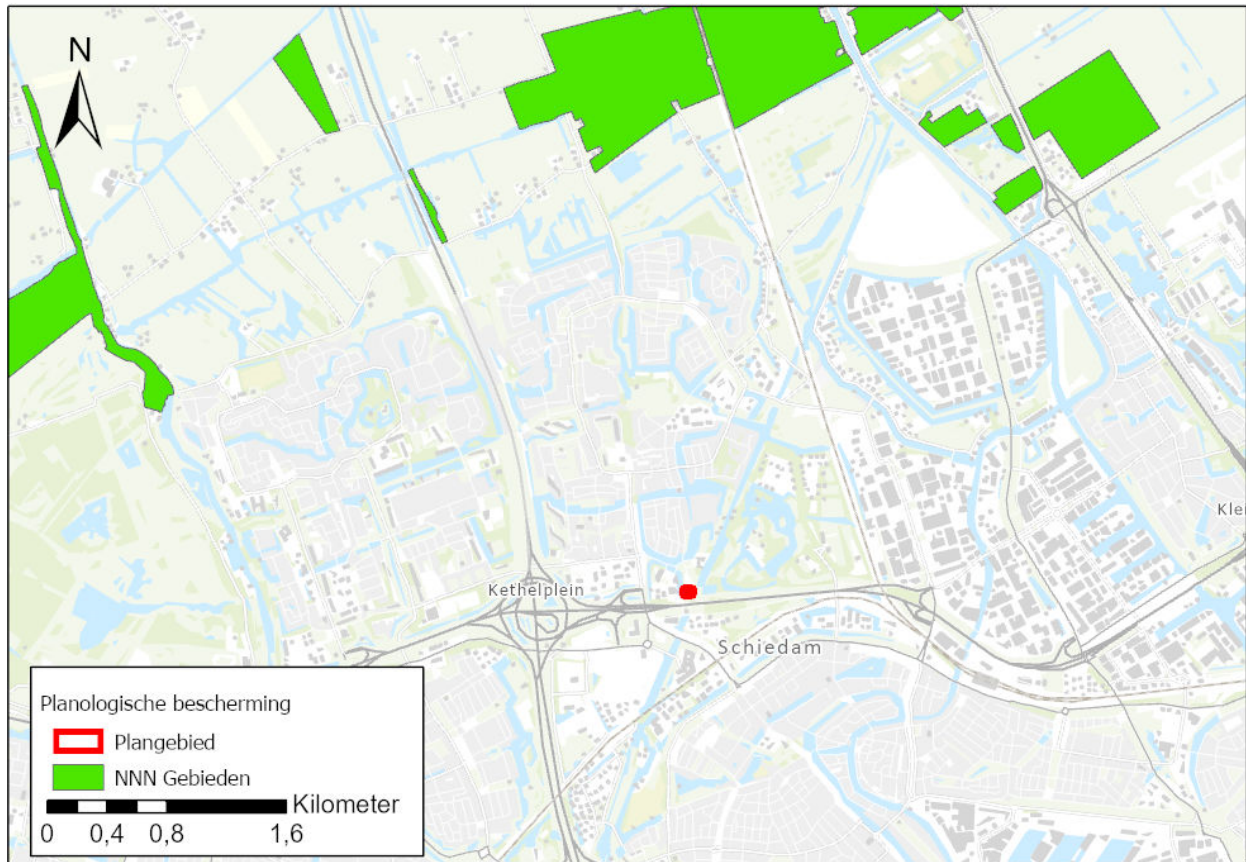
De stikstofdepositie binnen dit project is afkomstig van (groot) materieel dat wordt ingezet gedurende de aanlegwerkzaamheden. Daarnaast kunnen er effecten optreden in de eindsituatie door het gebruik van het warmtestation. De effecten als gevolg van stikstofdepositie kunnen bestaan uit verzuivering van habitattypen of leefgebieden van soorten. Op basis van Aerius-berekeningen, uitgevoerd voor zowel de aanleg- als de operationele fase, is vastgesteld dat er geen stikstofdepositie plaatsvindt boven 0,00 mol N/ha/jr op de het Natura 2000-gebied Oude Maas (Beffers, 2020).

Figuur 6-1. Ligging projectgebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied Oude Maas.

6.2 Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied maakt geen deel uit van en grenst ook niet aan percelen die deel uitmaken van het NNN. Door de tussenliggende afstand (circa 4 kilometer; zie Figuur 6-) en de aard van de werkzaamheden kunnen negatieve effecten op het dichtstbijzijnde gebied dat onderdeel is van het Natuurnetwerk Nederland worden uitgesloten.

Figuur 6-2. Ligging van het projectgebied ten opzichte van het NNN.

7 Conclusie en aanbevelingen

Als gevolg van het beoogde voornemen kunnen in principe verschillende negatieve effecten optreden in het projectgebied. Deze mogelijke effecten zijn ofwel tijdelijk (optredend tijdens de werkzaamheden), ofwel permanent (als gevolg van de nieuwe situatie). Cumulatieve effecten zijn in dit geval op voorhand niet aan de orde omdat in het gebied geen andere projecten worden uitgevoerd. De mogelijke effecten op de te verwachten beschermde, niet vrijgestelde soorten worden in de hieronder volgende paragrafen besproken. Voorts is aangegeven welke mitigerende maatregelen kunnen worden genomen om effecten te voorkomen of te minimaliseren. Voor alle inheemse niet-beschermde of vrijgestelde planten- en diersoorten geldt altijd de zorgplicht. De relevante soortgroepen voor de effectbeoordeling zijn:

- Broedvogels;
- Alpenwatersalamander;
- overige soortgroepen (zorgplicht).

7.1 Soortbescherming

7.1.1 Broedvogels

Wanneer het verwijderen van de jonge bomen buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, kan worden voorkomen dat er nesten verloren gaan. Hierdoor zijn negatieve effecten op broedvogels uitgesloten in de zin van artikel 3.1 van de Wnb.

7.1.2 Alpenwatersalamander

Het ontbreekt op dit moment aan geschikt habitat en overwinteringsplaatsen in het projectgebied voor de alpenwatersalamander. Mits er tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden in het projectgebied zorgvuldig wordt omgegaan met bouw- en afvalmaterialen, om te voorkomen dat steenhopen of dergelijke ontstaan die kunnen worden gebruikt als overwinteringsplaats, is er van overtreding van de Wnb ten aanzien van de alpenwatersalamander geen sprake.

7.1.3 Overige soortgroepen

Het overtreden van een verbodsbepaling uit de Wnb t.a.v. andere soortgroepen is uitgesloten. Een ontheffing in het kader van de Wnb hoeft voor deze soortgroepen niet aangevraagd te worden.

Om aan de zorgplicht te voldoen kunnen de volgende maatregelen worden genomen:

- De werkzaamheden worden bij voorkeur alleen overdag, tussen zonsopgang en zonsondergang uitgevoerd. Veel algemene en beschermde diersoorten (vleermuizen) zijn vooral actief gedurende de vroege ochtend, late avond en nacht;
- Na zonsondergang wordt het gebruik van kunstlicht zoveel mogelijk beperkt en uitstraling van licht naar de omgeving voorkomen;
- Er wordt één richting opgewerkt, zodat kleine (zoog)dieren van de werkzaamheden vandaan kunnen vluchten. Houd hierbij rekening met vluchtwegen (werk dus niet richting een doodlopende hoek) en zorg dat de dieren voldoende vrije ruimte hebben;
- De aannemer maakt enkel gebruik van de ruimte die noodzakelijk is voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Zo wordt onnodige verstoring van dieren en planten voorkomen;
- Wanneer de werkzaamheden gedurende langere tijd stilliggen, dient het terrein vóór herstart van de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een erkend ecoloog.

Door bovenstaande maatregelen op te volgen wordt invulling gegeven aan de algemene zorgplicht uit de Wnb.

7.2 Gebiedsbescherming

7.2.1 Natura 2000-gebieden

Door de grote afstand en de aard van de ingreep zijn vrijwel alle negatieve effecten op Natura 2000-gebieden als gevolg van de ingreep op voorhand uit te sluiten. Tevens is er op basis van Aeries-berekeningen, uitgevoerd voor zowel de aanleg- als de operationele fase, vastgesteld dat er geen stikstofdepositie plaatsvindt boven 0,00 mol N/ha/jr op het Natura 2000-gebied Oude Maas.

7.2.2 Natuurnetwerk Nederland

De werkzaamheden hebben geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van gebied dat onderdeel is van NNN.

8 Referenties

<https://globespotter.cyclomedia.com> (geraadpleegd op 15-7-2020)

<https://ndff-ecogrid.nl/> (geraadpleegd op 22-7-2020)

<https://www.vleermuisnet.nl> (geraadpleegd op 23-7-2020)

<https://www.ravon.nl> (geraadpleegd op 23-7-2020)

<https://www.floron.nl> (geraadpleegd op 23-7-2020)

<https://www.vlinderstichting.nl> (geraadpleegd op 23-7-2020)

<https://www.zoogdiervereniging.nl> (geraadpleegd op 23-7-2020)

Beffers, T. (2020, 30 juli). Stikstofdepositieberekeningen Warmtestation Groenord [Notitie]. Royal HaskoningDHV.